

Projekt RECLASS podejmuje pytanie, jak migranci w Polsce postrzegają i rozumieją swoje miejsce w społeczeństwie, skupiając się na tym, jak migracja oddziałuje na poczucie przynależności klasowej oraz jak migranci radzą sobie w nowych okolicznościach z wyzwaniami związanymi z edukacją, pracą zawodową, ale też w życiu codziennym. To właśnie klasa społeczna wpływa na dostęp do edukacji, pracy, mieszkania i na ogólne szanse życiowe jednostek. Ale klasa społeczna to coś więcej niż pieniądze czy stanowisko. To także sposób, w jaki ludzie postrzegają siebie i innych pod względem statusu, szacunku i przynależności. Dlatego też istotnym elementem projektu jest analiza tego, w jaki sposób granice symboliczne, nieformalne bariery między „nami” i „nimi”, wpływają na poczucie wykluczenia lub włączenia w społeczne struktury. Granice te często wiążą się z kulturą, językiem, wykształceniem i stylem życia, współtworząc hierarchie społeczne, czyli rankingi osób i grup oparte na ich postrzeganej wartości w społeczeństwie.

Śledząc losy młodych migrantów, głównie studentów zagranicznych i słuchaczy szkół policealnych z Ukrainy, Białorusi, Azji i innych krajów, podczas ich studiów i pierwszych kroków stawianych na rynku pracy w Polsce, projekt RECLASS pokaże, jak odnajdują się oni w nowej rzeczywistości kształtowanej m.in. przez granice symboliczne i jak określają oni swoje miejsce w strukturze klasowej. Wraz z przemianą Polski w kraj imigracji, do którego przybywa coraz większa liczba osób, zwłaszcza z Ukrainy, Białorusi i Azji, zrozumienie tych zjawisk staje się ważniejsze niż kiedykolwiek. Studenci zagraniczni i uczniowie szkół policealnych stanowią bowiem coraz większą część polskiego systemu edukacji i przyszłej siły roboczej. Jednak ich doświadczenia klasowe i postrzeganie granic symbolicznych, tworzących nowe hierarchie społeczne, umykały dotychczasowej uwadze badaczy. Jednocześnie polskie społeczeństwo staje się coraz bardziej zróżnicowane, a debata publiczna na temat migracji i integracji coraz bardziej intensywna. Projekt RECLASS dostarczy danych empirycznych, które pozwolą pogłębić wiedzę na temat tego, jak młodzi ludzie, zarówno migranci, jak i nie-migranci, postrzegają siebie nawzajem w tej zmieniającej się dynamicznie rzeczywistości.

Badanie wykorzystuje metodę jakościowych badań podłużnych, polegającą na obserwacji tych samych osób w określonym czasie w celu zrozumienia, jak zmieniają się ich perspektywy i doświadczenia. Badanie obejmuje uczniów uczęszczających do dwóch rodzajów instytucji edukacyjnych – prywatnych szkół wyższych i szkół policealnych – w Warszawie i mniejszym polskim mieście. Kolejnym kryterium doboru są plany pozostania w Polsce przez najbliższe 3–5 lat, co pozwoli na zbadanie ścieżek edukacyjnych i zawodowych uczestników badania. Badacze przeprowadzą z nimi dwa wywiady pogłębione w odstępie roku, co pozwoli na głębsze zrozumienie zmian ich poglądów, celów i identyfikacji klasowej w tym kluczowym okresie, jakim jest przejście z systemu edukacji na rynek pracy. Uczestnicy zostaną zrekrutowani nie tylko pod kątem typu szkoły, do której uczęszczają, lecz także wybranego kierunku (m.in. informatyka, przemysł kreatywny, opieka zdrowotna i turystyka), odzwierciedlającego różnorodne trajektorie klasowe, aspiracje oraz wzorce edukacyjne i zawodowe związane z płcią. Ponadto projekt obejmuje wywiady fokusowe z polskimi rówieśnikami z tych samych instytucji edukacyjnych. Celem tych wywiadów jest zbadanie, w jaki sposób młodzi ludzie dokonują porównań dotyczących m.in. postrzeganego statusu i przynależności. Wykorzystanie tych metod pozwala na dogłębne poznanie doświadczeń, celów i postrzegania rzeczywistości przez uczestników badania.

Projekt przyczyni się do lepszego zrozumienia wpływu migracji na strukturę społeczną w Polsce. Ponadto wyniki badania pomogą wyjaśnić, w jaki sposób ludzie kształtują swoje życie ponad granicami państwowymi oraz jak różnice klasowe przejawiają się lub są kwestionowane w codziennym życiu. W szerszym ujęciu wyniki projektu pogłębią naszą wiedzę na temat przemian społecznych zachodzących w Europie Środkowej i Wschodniej w miarę jak społeczeństwa te stają się coraz bardziej zróżnicowane. Wyniki badań zostaną opublikowane w wiodących czasopismach naukowych oraz zaprezentowane na konferencjach międzynarodowych i krajowych. Ponadto będą one przedstawiane podczas otwartych seminariów i wydarzeń o charakterze popularnonaukowym, a także w mediach społecznościowych.